

Unik afrikansk fredsbyggare får Nobels fredspris

Den norska Nobelkommittén har beslutat dela ut årets fredspris till Etiopiens statsminister Abiy Ahmed. Peter Wallensteen, seniorprofessor i freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet, säger att det är unika insatser som belönas.

Abiy Ahmed tillträdde som ledare i Etiopien i april 2018, dvs. för ett och ett halvt år sedan. Därefter har han inte enbart funnit ett sätt att åtgärda den långvariga konflikten med Eritrea utan också ändrat dynamiken i hela regionen samtidigt som han vidtagit åtgärder för att demokratisera landet. Det är handlingar som varit oväntade, gått mycket snabbt och resulterat i påtagliga förändringar: fredsavtal, frigivning av politiska fångar, öppna samtal och löften om fria val 2020.

Wallensteen noterar också att Abiy Ahmed tillhör Afrikas yngre ledare och har doktorerat i ämnet fredsforskning vid universitetet i Addis Abeba.

– Det förefaller verkligen som han tillämnar en del av forskningens insikter, säger han.

Konflikten mellan Etiopien och Eritrea 1998-2000 tillhör Afrikas blodigaste och mest underskattade krig. Ett fredsavtal år 2000 resulterade i en lösning av gränsfrågan genom en skiljedom som Etiopen dock vägrade genomföra. Under Abiy Ahmeds ledning 2018 accepterades den och med det som grund ingicks ett nytt fredsavtal med Eritrea. Det finns fortfarande åtskilliga frågetecken men avspänningen mellan de två länderna har varit påtaglig.

Abiy Ahmed har också engagerat sig som medlare eller fredsbyggare i konflikterna i Sudan, Sydsudan och Somalia bland annat inom ramen för den regionala organisationen för Afrikas horn, IGAD.

De demokratiska reformerna inom landet har förvisso skapat en hälsosam och intensiv politisk debatt men även givit utrymme för lokala revolter och upprorsrörelser. Fredspriset, menar Wallensteen, kommer nog att stärka Abiy Ahmeds ställning inför dessa utmaningar.